

ĐỔI MỚI TƯ DUY QUẢN LÝ GIÁO DỤC Ở VIỆT NAM TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP

VŨ TRÀ GIANG*
TRẦN TOÀN TRUNG**

Đổi mới tư duy quản lý giáo dục là một trong những yếu tố có ý nghĩa quyết định đến việc nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động giáo dục ở các nhà trường. Trong thời kỳ hội nhập quốc tế, dưới tác động của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang đặt ra những yêu cầu và điều kiện mới nhằm thay đổi nền giáo dục quốc gia, nhất là đổi mới, phát triển nguồn nhân lực quản lý giáo dục. Vì vậy, đổi mới tư duy giáo dục nói chung, đổi mới tư duy đội ngũ quản lý giáo dục nói riêng là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Đảng và Nhà nước ta hiện nay.

Từ khóa: đổi mới tư duy, quản lý giáo dục, hội nhập.

Changing the education management thinking is one of the decisive factors of the quality and effectiveness improvement of education activities. The impact of the industrial revolution 4.0 has created new requirements and conditions of changes in the national education, especially in development of the human resource in education management. Therefor, changing the education thinking in general and changing the mindset of education management in particular is one of the key tasks of the Communist party of Vietnam State at present.

Keywords: Changing the thinking; education management; integration.

NGÀY NHẬN: 02/02/2019 NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 20/3/2019 NGÀY DUYỆT: 15/11/2019

1. Quá trình đổi mới tư duy quản lý giáo dục ở Việt Nam trong thời kỳ hội nhập

Chúng ta đang sống trong thời đại khoa học và công nghệ phát triển mạnh mẽ. Chính sự bùng nổ của khoa học và công nghệ đã và đang gây ra cuộc khủng hoảng về giáo dục trên toàn cầu, buộc các quốc gia phải xem xét lại chương trình và cách thức đào tạo. Việt Nam đang nằm ở vùng “trũng nhất” của thế giới về giáo dục và khoa học, công nghệ. Mặc dù đã có những nỗ lực to lớn và tiến bộ nhiều so với trước đây; song, nền giáo dục nước ta đang bị tụt hậu so với nhiều nước trong khu vực và thế giới. Sự lạc hậu về tư duy,

* TS, Trường Cao đẳng Kinh tế công nghiệp Hà Nội

** Ths, Học viện Hành chính quốc gia

chương trình, nội dung, phương pháp đào tạo, phương thức quản lý giáo dục là nguyên nhân chính của sự nghèo nàn, yếu kém về chất lượng giáo dục. Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo là một phương thuốc đưa nước ta phát triển, sánh vai cùng các nước tiên tiến trên thế giới, là cơ hội đưa nước ta phát triển mạnh trong nền kinh tế tri thức. Ngày nay, bất cứ quốc gia nào cũng nhận thức được giáo dục, đào tạo chính là động lực để phát triển xã hội; muốn đổi mới giáo dục, trước hết phải thay đổi tư duy, nhận thức, ý thức trách nhiệm của các nhà quản lý giáo dục; xây dựng tinh thần chủ động, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm của họ. Quản lý nhà nước về giáo dục - đào tạo có thể coi là khâu then chốt để thực hiện thắng lợi các hoạt động giáo dục trong nhà trường.

Đội ngũ quản lý giáo dục là một bộ phận của nguồn nhân lực giáo dục, là lực lượng tiên phong tham gia xây dựng và phát triển nhà trường. Việc đổi mới nhận thức, tư duy của các nhà quản lý giáo dục đòi hỏi có sự đổi mới tương ứng với phát triển nguồn nhân lực quản lý giáo dục. Vì vậy, đội ngũ quản lý giáo dục phải nắm rõ vai trò quản lý của mình, họ phải được chuẩn hóa, đảm bảo chất lượng, đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, đặc biệt chú trọng nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất, lối sống, lương tâm, năng lực quản lý của nhà giáo nhằm đáp ứng những đòi hỏi ngày càng cao của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Một trong những đặc thù của thời kỳ hội nhập, toàn cầu hóa là sự kết nối và chia sẻ dữ liệu. Do đó, hội nhập, toàn cầu hóa đã mang vào Việt Nam bức tranh hấp dẫn của nền giáo dục tiên tiến. Bức tranh ấy lôi cuốn các nhà quản lý giáo dục, thúc đẩy họ thay đổi nền giáo dục Việt Nam, phát triển nguồn nhân lực quản lý giáo dục. Trong bối cảnh đó, đội ngũ các nhà quản lý giáo dục đã nhanh chóng đổi mới tư duy, nhận thức, năng lực sáng tạo trong quản lý, nhằm giúp họ có khả năng làm việc độc lập và ra quyết định dựa trên cơ sở phân tích các chứng cứ và dữ liệu, có “kỹ năng công nghệ” (technology skill), có khả năng thích nghi với các thách thức và yêu cầu công việc thay đổi liên tục để tránh nguy cơ bị tụt hậu.

Đổi mới tư duy quản lý giáo dục là đổi mới từ nhận thức đến hành động trong các hoạt động giáo dục, nhằm tạo ra cách nhìn, cách nghĩ và cách làm mới về giáo dục. Đây là vấn đề quan trọng có vai trò định hướng cho toàn bộ quá trình đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo. Nội dung của đổi mới tư duy quản lý giáo dục, đó là:

- Đổi mới về xây dựng nguồn nhân lực giáo dục và đào tạo, bảo đảm đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục có được môi trường thuận lợi để họ cống hiến và trưởng thành; xây dựng cơ chế tuyển chọn giảng viên và có cơ chế chính sách đãi ngộ để tạo động lực cho họ phát huy cao nhất khả năng của mình.

- Đổi mới về xây dựng chương trình, nội dung, phương pháp dạy học cho các đối tượng, bậc học, cấp học, cần có tư duy hệ thống trong xây dựng nội dung, chương trình giảng dạy để khắc phục sự trùng lặp giữa các môn học, cấp học, bậc học và các đối tượng khác nhau; qua đó, thực hiện chuẩn hóa, hiện đại hóa nội dung, chương trình giảng dạy.

- Đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và phương pháp học, xem đây là một trong các khâu đột phá để nâng cao chất lượng giáo dục.

Từ những nội dung trên, có thể khẳng định đổi mới tư duy quản lý giáo dục là một tất yếu khách quan và cũng là đòi hỏi cấp thiết của xã hội trong giai đoạn hiện nay. Về mặt chủ trương, chúng ta đã có Chỉ thị số 40 - CT/TW ngày 15/6/2004 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về việc xây dựng, nâng cao chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục. Chỉ thị đã chỉ ra những nhiệm vụ và giải pháp cơ bản để phát triển nguồn nhân lực quản lý giáo dục đáp ứng các yêu cầu mới và phức tạp của tiến trình đổi mới giáo dục Việt Nam. Đến Luật giáo dục (2005), Điều 16 ghi rõ: “Cán bộ quản lý giáo dục giữ vai trò quan trọng trong việc tổ chức, quản lý, điều hành các hoạt động giáo dục”. Nghị quyết số 29 -NQ/TW ngày 4/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đã xác định rõ một trong các nhiệm vụ và giải pháp hàng đầu là “Đổi mới căn bản công tác quản lý giáo dục, đào tạo, bảo đảm dân chủ, thống nhất; tăng quyền tự chủ và trách nhiệm xã hội của các cơ sở giáo dục, đào tạo; coi trọng quản lý chất lượng”.

Gần đây nhất là Nghị định số 127/2018/NĐ- CP ngày 21/9/2018 của Chính phủ quy định trách nhiệm quản lý Nhà nước về giáo dục, trong đó, nhấn mạnh tính thống nhất, thông suốt và nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về giáo dục. Khẳng định tính chủ động, sáng tạo, quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm của các cơ quan quản lý giáo dục các cấp trong việc quyết định và thực hiện các nhiệm vụ được phân công, phân cấp. Chiến lược phát triển giáo dục giai đoạn 2011 - 2020 đề ra 8 giải pháp, trong đó, đổi mới quản lý giáo dục là giải pháp đột phá; phát triển đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục là giải pháp then chốt. Một trong các nội dung đổi mới quản lý giáo dục nói chung, đổi mới tư duy của đội ngũ quản lý giáo dục nói riêng là bảo đảm dân chủ hóa trong giáo dục, thực hiện cơ chế người học tham gia đánh giá người dạy, giáo viên và giảng viên tham gia đánh giá cán bộ quản lý. Đây có thể nói là điểm đột phá để tạo ra chất lượng quản lý giáo dục, chất lượng đội ngũ nhà giáo một cách thực sự. Có thể khẳng định, Đảng và Nhà nước luôn quan tâm đến đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục, coi họ là lực lượng đóng vai trò nòng cốt trong công cuộc đổi mới toàn diện giáo dục. Việc ban hành những quy định về quản lý giáo dục sẽ là những công cụ hỗ trợ đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục trong công tác bồi

duỡng, nâng cao năng lực, nhằm tạo những chuyên biến mới, thật sự hiệu quả và thiết thực về chất lượng giáo dục, đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn mới.

Đổi mới tư duy quản lý giáo dục ở Việt Nam có vai trò quan trọng, quyết định chất lượng giáo dục của nhà trường trong bối cảnh hiện nay. Thế giới ngày nay đã và đang trải qua những thay đổi vượt bậc. Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế đã ảnh hưởng sâu sắc đến mọi mặt của đời sống con người, trong đó, có lĩnh vực giáo dục, đào tạo, nó báo hiệu một sự chuyển dịch mạnh mẽ về đội ngũ lao động trên toàn cầu. Để bắt kịp với sự chuyển dịch đó, hệ thống giáo dục thế giới nói chung, hệ thống giáo dục ở Việt Nam nói riêng đã có sự thay đổi căn bản và toàn diện. Đổi mới tư duy quản lý giáo dục chính là nâng cao năng lực, hiệu quả làm việc của các nhà quản lý giáo dục - chìa khóa để thực hiện sự đổi mới toàn diện nền giáo dục quốc gia ở nước ta hiện nay.

Thực chất, đổi mới tư duy quản lý giáo dục là đổi mới từ nhận thức, quan điểm, phương pháp quản lý cho tới xây dựng mục tiêu, chương trình giảng dạy và học tập theo tiêu chuẩn mới, tiêu chuẩn Giáo dục 4.0, nhằm đưa nguồn nhân lực quản lý giáo dục bắt kịp với tốc độ thay đổi của công nghệ trong thời kỳ hội nhập. Nhờ có đổi mới tư duy mà các nhà quản lý giáo dục Việt Nam có khả năng thích ứng nhanh, nhạy với môi trường giáo dục và tiến bộ khoa học công nghệ mới, có năng lực chuyên môn, sáng kiến đột phá, sáng tạo trong quản lý. Từ đó, tạo nên kết quả cao và vượt trội trong công việc, đóng góp thực sự hữu ích cho các cơ sở giáo dục và toàn xã hội.

2. Những kết quả đạt được trong quá trình đổi mới tư duy quản lý giáo dục ở Việt Nam trong thời kỳ hội nhập

Sau Cách mạng Tháng Tám 1945, dưới sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh, nền giáo dục Việt Nam mới được hình thành và góp phần quan trọng trong việc nâng cao dân trí, bồi dưỡng nhân tài, tạo nguồn nhân lực quan trọng vào thắng lợi của hai cuộc kháng chiến chống Pháp, Mỹ cũng như những năm đầu của công cuộc đổi mới. Đánh giá về thành tựu đổi mới tư duy quản lý giáo dục ở nước ta, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng đã chỉ rõ: “Công tác quản lý giáo dục và đào tạo có bước chuyển biến” (1). Điều đó chứng tỏ, với sự thay đổi nhanh chóng của cuộc cách mạng công nghệ 4.0, giáo dục Việt Nam đã đem lại cho đội ngũ quản lý giáo dục những kiến thức, kỹ năng, khả năng sáng tạo, thích ứng với những thách thức và yêu cầu mới mà các phương pháp giáo dục truyền thống không thể đáp ứng.

Ưu điểm nổi bật trong đổi mới tư duy quản lý giáo dục ở Việt Nam, đó là đội ngũ quản lý giáo dục đóng vai trò quyết định trong việc bảo đảm thực hiện thành công chính sách giáo dục và nâng cao hiệu quả hoạt động giáo dục ở nước ta hiện nay. Trước đây, các nhà quản lý giáo dục có tư duy hướng tới ổn định và trật tự, quản lý bằng mệnh

TẠP CHÍ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC - SỐ 286 (11/2019)

lệnh thì hiện nay dưới tác động của hội nhập quốc tế, tư duy, nhận thức của các nhà quản lý giáo dục hướng tới đổi mới và phát triển. Vai trò và chức năng của các nhà quản lý giáo dục đã và đang thay đổi. Bên cạnh những chức năng truyền thống, nhiều nhiệm vụ mới được bổ sung đối với đội ngũ quản lý giáo dục, như trang bị những kiến thức mang tính đa ngành, kỹ năng mềm, đặc biệt là tư duy phân tích, phản biện để thích ứng với môi trường toàn cầu hóa; luôn bình tĩnh, tự tin, biết tự kiểm soát, nắm vững chuyên môn, có khả năng sáng tạo, đổi mới; tự đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn đáp ứng yêu cầu kết nối mới trên nền tảng kiến thức và công nghệ.

Trong các cơ sở giáo dục, đội ngũ quản lý giáo dục luôn là những người sẵn sàng đổi mới tư duy và có tầm nhìn chiến lược; có năng lực sáng tạo, năng lực thích ứng và hội nhập, năng lực tiếp thu nhanh, năng lực kiểm tra, đánh giá. Đồng thời, họ được bổ sung và trau dồi các kỹ năng như: kỹ năng ngoại ngữ, tin học; kỹ năng trình bày và giao tiếp; kỹ năng thuyết phục. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng đã nhấn mạnh: “Đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục có bước phát triển...” (2) Theo Cục Nhà giáo và Cán bộ quản lý cơ sở giáo dục, Bộ Giáo dục và Đào tạo, tính đến tháng 8/2018, toàn quốc có hơn 1,2 triệu giáo viên, giảng viên. Trong đó, “giáo viên mầm non có hơn 316 nghìn; tiểu học hơn 397 nghìn; trung học cơ sở hơn 310 nghìn, trung học phổ thông hơn 150 nghìn; đại học hơn 72 nghìn giảng viên. Số nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục được đào tạo, bồi dưỡng theo hướng chuẩn hóa ngày càng tăng. Về cơ bản, giáo viên ở tất cả các cấp học đã đạt chuẩn và trên chuẩn trình độ đào tạo, trong đó, mầm non đạt 96,6%, tiểu học đạt 99,7%, Trung học cơ sở đạt 99,0%, Trung học phổ thông đạt 99,6%, đại học đạt 82,7%” (3). Đây được coi là một trong những động lực quan trọng, là điều kiện tốt để đổi mới tư duy, phát huy nguồn lực quản lý giáo dục ở nước ta hiện nay.

Hội nhập quốc tế đặt các nhà quản lý giáo dục Việt Nam trước những thử thách họ có thể chưa dự đoán hết được các kỹ năng quản lý mà thị trường lao động cần. Các hoạt động đào tạo, quản lý và nghiên cứu ở các cơ sở giáo dục theo phương pháp truyền thống sẽ phải đối mặt với những thay đổi mạnh mẽ cả về tư duy, cơ cấu kiến thức, kỹ năng và phương pháp quản lý. Đây là thách thức lớn, đặc biệt trong bối cảnh giáo dục Việt Nam đã và đang bộc lộ nhiều hạn chế, bất cập trong đổi mới tư duy của đội ngũ cán bộ, quản lý giáo dục hiện nay. Cụ thể:

- Nền giáo dục Việt Nam chưa xác định được các mục tiêu rõ ràng, đặc biệt trong đổi mới tư duy quản lý giáo dục. Giáo dục, đào tạo chưa được coi là điểm đột phá để đưa đất nước phát triển đi lên như nhiều quốc gia trong khu vực và trên thế giới có hoàn cảnh như nước ta đã từng làm. Dẫn đến tư duy của các nhà quản lý giáo dục còn lạc hậu trước sự chuyển biến nhanh chóng của các nền giáo dục thế giới trong giai đoạn hiện nay.

TẠP CHÍ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC - SỐ 286 (11/2019)

- Việc thiếu hụt nguồn nhân lực quản lý giáo dục chất lượng cao đang là khó khăn không chỉ ở các nhà trường, mà của cả hệ thống giáo dục Việt Nam trong thời kỳ hội nhập. Một bộ phận đội ngũ các nhà quản lý giáo dục trong nhận thức thiếu kỹ năng và năng lực thực hiện, luôn né tránh, có biểu hiện tư duy bao cấp, trông chờ, ỷ lại, không dám làm nên chưa đáp ứng được yêu cầu của đổi mới và hội nhập quốc tế.

- Công tác đào tạo, bồi dưỡng, phát triển nguồn nhân lực quản lý giáo dục chưa được các cơ sở giáo dục coi trọng. Ngân sách cho quản lý giáo dục còn quá ít so với nhu cầu tổ chức quá trình giáo dục. Chế độ chính sách đối với đội ngũ quản lý giáo dục còn bất hợp lý, chưa đủ động lực cho họ đổi mới tư duy, nhận thức.

- Sự lạc hậu, bất cập và trì trệ của công tác quản lý giáo dục, sự chậm đổi mới trong tư duy quản lý, tính chưa hoàn thiện của thể chế quản lý, nhưng, trước hết và chủ yếu là ở tình trạng vừa thiếu, vừa yếu, vừa không đồng bộ của đội ngũ các nhà quản lý giáo dục. Hạn chế này đã được Nghị quyết số 29 - NQ/TW về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục, đào tạo kết luận: “Quản lý giáo dục và đào tạo còn nhiều yếu kém. Đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục bất cập về chất lượng, số lượng và cơ cấu; một bộ phận chưa theo kịp yêu cầu đổi mới và phát triển giáo dục, thiếu tâm huyết, thậm chí vi phạm đạo đức nghề nghiệp”.

3. Một số giải pháp đổi mới tư duy quản lý giáo dục ở Việt Nam trong thời kỳ hội nhập

Trước những vấn đề đặt ra đó, cần có cái nhìn khách quan, trung thực và có nhận thức mới về vai trò của đội ngũ quản lý giáo dục để tìm ra những giải pháp tốt, khả thi, nhanh chóng phá bỏ những rào cản trong đổi mới tư duy quản lý giáo dục, bảo đảm thực hiện thành công chính sách giáo dục và nâng cao hiệu quả hoạt động giáo dục. Thời gian tới, để tận dụng cơ hội, vượt qua thách thức trong thời kỳ hội nhập, hệ thống giáo dục nước ta cần tập trung vào một số vấn đề sau:

Một là, xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục, tạo động lực cho người dạy, người học nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ. Xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục là nhiệm vụ thường xuyên, lâu dài; vì sự nghiệp giáo dục nước ta luôn đặt ra yêu cầu và đòi hỏi ngày càng cao về trình độ, chất lượng chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực lãnh đạo, quản lý của cán bộ quản lý giáo dục. Trách nhiệm của nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục không chỉ là trách nhiệm với hiện trạng giáo dục nước ta hôm nay, mà còn là trách nhiệm với quá khứ và tương lai. Muốn đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục trước hết phải đổi mới tư duy, nhận thức, ý thức trách nhiệm của đội ngũ giáo dục, trong đó, có đội ngũ quản lý giáo dục. Định kỳ đào tạo, bồi

dưỡng công nghệ mới cho đội ngũ quản lý giáo dục, có kiến thức, kỹ năng về công nghệ. Mục tiêu là đào tạo đội ngũ quản lý giáo dục đạt chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển của xã hội. Xây dựng đội ngũ quản lý giáo dục đúng tâm, thực chất, có đầy đủ tài, đức, năng lực trí tuệ và thực tiễn. Có thể coi, đây là giải pháp “đòn bẩy” cho phép làm chuyển động toàn bộ hệ thống giáo dục nước ta.

Hai là, tiếp tục hoàn thiện hành lang pháp lý, tạo môi trường thuận lợi phát triển nguồn nhân lực quản lý giáo dục; qua đó, làm căn cứ hoạch định chiến lược và chính sách đối với đội ngũ này. Để hoàn thiện hành lang pháp lý về quản lý giáo dục đòi hỏi các cơ quan quản lý giáo dục cần: Rà soát, bổ sung, hoàn thiện hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật, các quy định, chính sách, chế độ đối với đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục nhằm tạo động lực thu hút, động viên đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục toàn tâm, toàn ý phục vụ sự nghiệp giáo dục. Có cơ chế đặc thù riêng cho đội ngũ quản lý giáo dục (ngoài ngạch viên chức, công chức chung), thực sự tạo động lực đối với nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục. Về phương thức quản lý giáo dục, Nhà nước, một mặt, tập trung quản lý chặt chẽ về nội dung, chương trình đào tạo, chất lượng đào tạo, đội ngũ nhân lực; mặt khác, cho phép tất cả các thành phần kinh tế tham gia vào quá trình quản lý giáo dục đối với tất cả các bậc học trong cả nước.

Ba là, tập trung xây dựng đội ngũ quản lý giáo dục vừa “hồng”, vừa “chuyên”, thu hút cán bộ, quản lý giỏi, các chuyên gia trong và ngoài nước hợp tác với nhà trường. Trọng tâm là xây dựng được đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục giỏi, đáp ứng yêu cầu của một nền giáo dục “chuẩn hóa, hiện đại hóa, xã hội hóa, dân chủ hóa và hội nhập quốc tế”. Thu hút những người có tài, có đức trực tiếp quản lý giáo dục thông qua hình thức thi tuyển có sự cạnh tranh, nhằm từng bước hình thành mô hình giáo dục mở. Chuẩn hoá đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục không chạy theo bằng cấp, mỗi cán bộ quản lý giáo dục không ngừng nâng cao năng lực, đổi mới tư duy đáp ứng yêu cầu của chuẩn nghề nghiệp, tích cực học tập, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, thường xuyên rèn luyện các kỹ năng phục vụ nghề nghiệp, quản trị nhà trường. Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc đã khẳng định “dùng người tài, chọn người tài cho đất nước chứ không chọn người nhà. Người hiền tài dù ở trong núi thẳm, rừng sâu cũng phải tìm cho được.” (4). Chúng tôi, Đảng và Nhà nước đã thể hiện quyết tâm đổi mới tư duy quản lý giáo dục, nâng cao trách nhiệm của các nhà quản lý giáo dục. Từ đó, hướng đến việc hiện thực hóa mục tiêu xây dựng một nền giáo dục bảo đảm dân chủ, thống nhất; tăng quyền tự chủ và trách nhiệm xã hội của các cơ sở giáo dục, đào tạo.

Có quan điểm cho rằng, tuyển dụng đội ngũ quản lý giáo dục chỉ được giới hạn trong phạm vi công dân Việt Nam. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế ngày nay, vấn đề này

TẠP CHÍ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC - SỐ 286 (11/2019)

cần được xem xét lại. Nếu có chính sách và cơ chế để tuyển dụng, thu hút nhà quản lý giáo dục giỏi người nước ngoài hoặc người Việt Nam ở nước ngoài thì nguồn nhân lực quản lý giáo dục sẽ được bổ sung, tăng cường, sớm chuẩn hoá và hiện đại hoá. Mong muốn trong tương lai của các nhà quản lý giáo dục là họ được chủ động và sáng tạo trong phát huy quyền tự chủ ở các cơ sở giáo dục, xây dựng tinh thần chủ động, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm. Trong hội nhập quốc tế có chiến lược, chiến thuật xây dựng thương hiệu nhà trường, xây dựng hệ thống thông tin quản lý giáo dục của nhà trường, có kiến thức và kỹ năng quản lý nhân sự mới trong trọng dụng nhân tài.

Việc nghiên cứu, đề xuất các phương hướng, giải pháp đổi mới tư duy quản lý giáo dục trong bối cảnh hội nhập quốc tế là việc làm cần thiết và cấp bách. Nếu không quyết liệt đổi mới, hoặc đổi mới “nhỏ giọt”, cục bộ, từng phần, tức là quản lý giáo dục, đào tạo vẫn không khác hơn kiểu cũ thì nguy cơ tụt hậu xa hơn luôn ở kề bên, đường lối đổi mới của Đảng và Nhà nước sẽ mất dần động lực phát triển, chúng ta sẽ không thể đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Sự phát triển hệ thống giáo dục Việt Nam hiện nay cần hơn hết các sáng tạo đổi mới tư duy của nhà quản lý giáo dục, mà sự sáng tạo ấy chỉ có thể đến cùng với cảm hứng và niềm tin của họ về một chính phủ liêm chính, kiến tạo hành động và phục vụ.

Như vậy, phát triển nguồn nhân lực giáo dục chất lượng cao cần đặc biệt chú ý đến đội ngũ quản lý giỏi, đội ngũ chuyên gia và cán bộ khoa học - công nghệ hàng đầu. Đổi mới tư duy quản lý giáo dục ở nước ta hiện nay muốn có hiệu quả ngoài việc nhận thức đúng, đồng thời, phải có quyết tâm lớn của cả hệ thống chính trị. Đổi mới một cách nhất quán, từ mục tiêu, chương trình nội dung, phương pháp đến cơ cấu và hệ thống tổ chức, cơ chế quản lý để tạo được chuyển biến cơ bản toàn diện nền giáo dục nước nhà, tiếp cận với trình độ giáo dục của khu vực và thế giới; khắc phục cách đổi mới chắp vá, thiếu tầm nhìn tổng thể, thiếu kế hoạch đồng bộ. Sự khẳng định này cho thấy quyết tâm rất lớn của Đảng và Nhà nước trong đổi mới tư duy quản lý giáo dục ở nước ta trong thời kỳ hội nhập.

Chú thích:

1,2. Đảng cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2016, tr.113.

3. Trích Báo cáo: Hội nghị tổng kết năm học 2017 - 2018, triển khai nhiệm vụ năm học 2018 - 2019 của Bộ Giáo dục và đào tạo, tổ chức tháng 8/2018.

4. GS.TS Hoàng Chí Bảo, *Chính phủ kiến tạo là sự kế thừa tư tưởng Hồ Chí Minh*, Báo nhân dân điện tử, ngày 15/1/2017.

Tài liệu tham khảo:

1. Nguyễn Cúc , *Tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 đối với cơ sở Giáo dục đại học ở Việt Nam và gợi ý chính sách cho Việt Nam* - Học viện Chính trị khu vực I, 2017.

2. Nghị quyết số 29 - NQ/TW của BCH Trung ương Đảng ngày 4/11/2013 về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục, đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện Kinh tế thị trường định hướng XHCN và Hội nhập quốc tế.

3. Nguyễn Thị Thu Trang, *Toàn cầu hóa và yêu cầu đổi mới giáo dục Việt Nam*. Tạp chí Văn hóa nghệ thuật, số 381, 2016.